

Sygn. akt V CZ 88/16

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Monika Koba (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa G. Przedsiębiorstwa Wielobranżowego

Sp. z o.o. w G.

przeciwko Gminie Miejskiej G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 18 stycznia 2017 r.,

zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Okręgowego w L.

z dnia 20 września 2016 r., sygn. akt II Ca .../16,

**1) prostuje oczywistą omyłkę w oznaczeniu daty wydania
zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że w miejsce "20
września 2015 roku" wpisuje "20 września 2016 r."**

2) oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 września 2016 r. Sąd Okręgowy w L. oddalił wniosek powódki o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 2 czerwca 2016 r. oraz odrzucił wniosek powódki o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, jako spóźniony. Nie podzielił stanowiska powódki jakoby wniosek o doręczenie uzasadnienia wyroku złożyła w ustawowym terminie, wskazując, iż wysłanie w terminie otwartym do złożenia wniosku, listu poleconego do Sądu Okręgowego w L. zawierającego skargę kasacyjną dotyczącą innej sprawy toczącej się przed tym Sądem nie dowodzi, iż w przesyłce adresowanej do Sądu znajdował się również wniosek dotyczący niniejszej sprawy, skoro w aktach tej sprawy wpływu takiego wniosku nie stwierdzono. Sąd Okręgowy nie uwzględnił również wniosku powódki o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku argumentując, iż twierdzenie pełnomocnika powódki jakoby wniosek o doręczenie uzasadnienia znajdował się w tej samej kopercie, co skarga kasacyjna i został zagubiony przez adresata nie został w żaden sposób uprawdopodobniony.

Zażaleniem na powyższe postanowienie powódka zaskarżyła je w części tj. w zakresie odrzucenia jej wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 2 czerwca 2016 r. i wniosła o uchylenie postanowienia w tej części i zmianę postanowienia oddalającego wniosek o przywrócenie terminu poprzez przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i doręczenie uzasadnienia tego wyroku skarżącej. Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie art. 328 § 1 zdanie 2 k.p.c. poprzez nieprawidłowe uznanie wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem za spóźniony, na skutek naruszenia art. 168 § 1 i 2 oraz 169 § 1, 2, 3 k.p.c., mimo że powódka uprawdopodobniła przesłanki uzasadniające wniosek.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające wniosek strony o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c. Cechy takiej nie posiada

natomiast postanowienie sądu drugiej instancji oddalające wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Jednak na wyraźny wniosek strony zgłoszony w zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu wniosku, postanowienie sądu drugiej instancji odmawiające przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej, może być skutecznie zakwestionowane na podstawie art. 380 w związku z art. 394¹ § 3 i 398²¹ k.p.c., jeżeli miało wpływ na rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym postanowieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2013 r., III CZ 6/13, nie publ. i z dnia 6 czerwca 2013 r., II UZ 23/13, nie publ. oraz powołane w nich orzeczenia). Skarżąca taki wniosek zgłosiła, a oddalenie jej wniosku o przywrócenie terminu miało bezpośredni wpływ na rozstrzygnięcie w przedmiocie odrzucenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem.

Zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c., strona może złożyć wniosek o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej, jeśli uchybiła mu bez swojej winy. Przez stronę należy przy tym rozumieć także pełnomocnika strony, a jego błąd procesowy obciąża stronę (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2013 r., I CZ 35/13, nie publ.). Z utrwalonego stanowiska orzecznictwa i doktryny wynika, iż brak winy w uchybieniu terminu powinien być oceniany w świetle wszystkich okoliczności sprawy, w sposób uwzględniający obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od podmiotu należycie dbającego o swoje własne, życiowo ważne sprawy. W przypadku, gdy strona jest reprezentowana przez fachowego pełnomocnika ocena winy w niezachowaniu terminu wymaga stosowania obiektywnego miernika staranności, której poziom określa się z uwzględnieniem zawodowego charakteru działalności pełnomocnika. W konsekwencji od profesjonalnego pełnomocnika można wymagać większej staranności, troskliwości i ostrożności, niż w stosunku do osoby nieznającej prawa i nietrudniącej się zawodowo prowadzeniem procesów sądowych (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 2015 r., nie publ., z dnia 5 maja 2016r., II CZ 22/16, nie publ., z dnia 14 listopada 2012 r., II UZ 54/12, OSNP 2013, nr 23-24, poz. 291, z dnia 24 maja 2012 r., II UZ 14/12, nie publ., z dnia 16 września 1997 r., III CZ 45/97, OSP 1998, nr 4, poz. 88 i z dnia 6 kwietnia 1972 r., II PR 433/71, OSPiKA 1972, nr 11, s. 212).

Rację ma skarżąca, iż w przypadku doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym nie ma przeszkód by łączyć w jednej przesyłce sądowej kilku pism sądowych. Dla prawidłowego doręczenia niezbędne jest jednak, aby pismo sądowe zostało wysłane, jako list za potwierdzeniem odbioru, a przesłanie kilku pism sądowych musi być odnotowane w formularzu potwierdzenia odbioru. Z kolei adresat przesyłki ma obowiązek sprawdzić jej zawartość i zgłosić ewentualne zastrzeżenia doręczycielowi. Jeżeli tego nie uczyni, nie ma uzasadnionych podstaw by kwestionować prawidłowość doręczenia, skoro przeciwny pogląd przeczyłby sensowi potwierdzenia odbioru przesyłki, a w każdym przypadku odbiorca mógłby podnosić, że nie otrzymał żadnego dokumentu lub tylko niektóre z nich, a odebrana koperta była pusta lub niepełna (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2002 r., V CZ 140/02, nie publ., z dnia 26 listopada 2000 r., I CZ 87/00, nie publ., z dnia 20 kwietnia 2000 r., I CZ 38/00, nie publ. i z dnia 24 lipca 2013 r., I PZ 5/13, nie publ.). Tym bardziej nie ma żadnych przeszkód by strona kierując pismo procesowe do sądu przesyłała w jednej przesyłce listowej (kopercie) kilka pism dotyczących jednej sprawy, a nawet kilka pism dotyczących różnych spraw toczących się przed sądem, do którego przesyłka jest kierowana. Jednak w takiej sytuacji strona musi zadbać o prawidłowe oznaczenie przesyłki, tak by w razie powstania wątpliwości była w stanie uprawdopodobnić jej zawartość.

W analizowanym przypadku skarżąca jedynie twierdzi, iż w przesyłce poleconej wysłanej do Sądu Okręgowego w L. w dniu 3 czerwca 2016 r. znajdowała się nie tylko skarga kasacyjna od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 16 marca 2016 r. (sygn. akt II Ca .../15), ale również wniosek o doręczenie uzasadnienia wyroku wydanego w niniejszej sprawie (sygn. akt II Ca .../16). Twierdzenie to nie znajduje jednak żadnego potwierdzenia w aktach spraw II Ca .../15 i II Ca .../16, a pełnomocnik skarżącej korzystając z takiego sposobu doręczenia nie zachował aktów staranności, które pozwalałyby na weryfikację, a przynajmniej uprawdopodobnienie tezy o przesłaniu do Sądu wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem w przesyłce zawierającej jednocześnie skargę kasacyjną. Z analizy akt sprawy II Ca .../15 (V CSK 433/16), które aktualnie znajdują się wraz ze skargą kasacyjną w Sądzie Najwyższym, wynika, iż nie ma w nich wniosku o doręczenie

wyroku z uzasadnieniem dotyczącego sprawy II Ca .../16 Sądu Okręgowego w L.. Znajdująca się w aktach (przy okładce) koperta, w której skarga kasacyjna wpłynęła, nie zawiera żadnych adnotacji wskazujących na jej zawartość chociażby w postaci sygnatury akt, z której można by wywieść, iż zawierała pisma dotyczące dwóch spraw. Pełnomocnik skarżącej nie sporządził również pisma przewodniego, z którego wynikałoby, iż przesyła korespondencję do dwóch spraw i na istnienie takiego pisma się nie powoływał. Co jednak najistotniejsze, w dacie wpływu przesyłki poleconej (7 czerwca 2016 r.) nadanej 3 czerwca 2016 r. biuro podawcze Sądu Okręgowego w L. odnotowało jej zawartość zgodnie z § 14 ust. 1 i 3 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. M.S. 2003, Nr 5, poz. 22, z późn. zm.). Na prezentacie odnotowano wpływ 4 egz. z załącznikami, co odpowiada skardze kasacyjnej i 3 odpisom skargi. Odnotowano również, iż do skargi kasacyjnej i poszczególnych odpisów dołączono 23 strony, co odpowiada liczbie załączników do skargi, z czego należy wyprowadzić wniosek, iż w dacie wpływu przesyłki do Sądu Okręgowego nie było w niej wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Sugestie skarżącej jakoby wniosek o sporządzenie uzasadnienia zaginął u adresata np. poprzez jego złożenie do akt innej sprawy czy omyłkowe doręczenie stronie przeciwnej nie zostały zatem w żaden sposób uprawdopodobnione, a brak adnotacji biura podawczego stwierdzającej wpływ tego rodzaju korespondencji twierdzeniom skarżącej jednoznacznie przeczy.

Rację miał również Sąd Okręgowy przyjmując, iż skarżąca nie uprawdopodobniła braku swojej winy w uchybieniu terminu. Po pierwsze, każdy może twierdzić, iż zawartość przesyłki adresowanej do Sądu była inna niż to stwierdzono w dacie jej wpływu na biurze podawczym, ale powinien to uprawdopodobnić, czego skarżąca w żadnym stopniu nie uczyniła. Po drugie, od profesjonalnego pełnomocnika można i należy wymagać by zorganizował pracę kancelarii w taki sposób, by zapewnić składanie wniosków z zachowaniem ustawowych terminów oraz oznaczanie korespondencji przesyłanej do sądu w przypadku składania pism kierowanych do różnych spraw w jednej kopercie, w sposób pozwalający na stwierdzenie, jaka była zawartość przesyłki.

Nie zachowanie tych wymogów nie pozwala na podzielenie stanowiska skarżącej jakoby zachowała należytą staranność, a zawiniona przyczyna uchybienia terminu nie spoczywa po jej stronie. Natomiast przeszkoda uzasadniająca przyjęcie braku winy, zachodzi wówczas, gdy dokonanie czynności w ogóle (w sensie obiektywnym) było niemożliwe albo nie można było oczekiwać od strony, że w danych okolicznościach zachowa dany termin procesowy. Takiej kwalifikacji nie podlega sytuacja, gdy pracownik kancelarii pełnomocnika zajmujący się wysyłką korespondencji nie przesłał w terminie wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem lub twierdzi, że to uczynił przesyłając wniosek w przesyłce zawierającej korespondencję dotyczącą innej sprawy, lecz w biurze podawczym sądu wpływu wniosku nie odnotowano, a przesyłka i jej zawartość nie zawiera żadnej adnotacji wysyłającego wskazującej na przesłanie korespondencji, która według twierdzeń strony się w niej znajdowała. Po trzecie, dysponowanie dowodem nadania przesyłki poleconej do sądu może uprawdopodobniać tezę, iż w kopercie znajdowały się pisma dotyczące różnych spraw, gdyby sąd, do którego kierowana była korespondencja nie zadbał o odnotowanie zawartości korespondencji, która to sytuacja w analizowanym przypadku nie występuje.

Konkludując trzeba stwierdzić, że Sąd Okręgowy zasadnie oddalił wniosek powódki o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Konsekwencją oddalenia wniosku było natomiast odrzucenie wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, jako złożonego po upływie ustawowego terminu (art. 328 § 1 w związku z art. 387 § 1 i 391 § 1 k.p.c.). Z przytoczonych względów zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. Oczywistą omyłkę w dacie wydania zaskarżonego postanowienia sprostowano na podstawie art. 350§3 w związku z art. 361 i art. 394¹ § 3 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

jw

kc